

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av 5 § i lagen om posttjänster

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås att lagen om posttjänster ändras så, att målnivån i fråga om inrikes kvalitetsnormen för de samhällsomfattande posttjänsterna sänks från 95 procent till 85 procent. Enligt förslaget skall minst 85 procent av de inrikes brev försändelser som är avsedda att delas ut nästa dag vara framme nästa arbetsdag. Dessutom preciseras målnivån så, att av de inrikes brev försändelser som är avsedda att delas ut nästa dag skall minst 98 procent vara framme senast en arbetsdag senare.

Lagändringen gör det möjligt att tidigare lägga utdelningen inom glesbygdsområden och skapar förutsättningar för att förbättra särskilt tidningsutdelningen i landsbyggsdo-

minerade kommuner. Den ändring av servicenivån för utdelningen som möjliggörs av lagändringen inriktas i huvudsak på de glest bebyggda områden där kostnaderna för utdelningen är höga och där utdelningen av tidningar i regel sker genom Posten Finland Abp:s grundutdelning. Målet med propositionen är att skapa förutsättningar för postföretag att bättre än för närvarande möta kundernas behov av posttjänster och förbättra förutsättningarna för tillhandahållande av samhällsomfattande posttjänster. Syftet med propositionen är att förbättra nivån på utbudet av posttjänster som helhet.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft våren 2005.

ALLMÄN MOTIVERING

1. Nuläge

1.1. Lagstiftning och praxis

Lagen om posttjänster och statsrådets redogörelse om konsekvenserna och tillämpningen av lagen om posttjänster

Lagstiftningen om postverksamheten reviderades genom lagen av den 6 april 2001 om posttjänster (313/2001, ändr. 893/2001 och 1017/2001). Lagens syfte är att säkerställa att posttjänster av god kvalitet och särskilt samhällsomfattande posttjänster finns att tillgå på rättvisa villkor i hela landet. Grunden för lagen om posttjänster är den före detta postlagen och Europaparlamentets och rådets direktiv om gemensamma regler för utvecklingen av gemenskapens inre marknad för posttjänster och för förbättring av kvaliteten på tjänsterna (97/67/EG, ändr. 2002/39/EG, nedan postdirektivet).

Lagen om posttjänster tillämpas på tillhandahållande av posttjänster och på postföretags tillhandahållande av samhällsomfattande posttjänster. Lagen gäller inte transport och utdelning av tidningar och tidskrifter, begränsad och till betydelsen ringa postverksamhet, postverksamhet som är nödvändig för företags egen verksamhet eller som hänför sig till denna, transport och utdelning av brev försändelser som grundar sig på separata avtal med kunderna om snabb och säker transport eller andra tjänster som gäller förmedling av paket än sådan som hör till de samhällsomfattande posttjänsterna.

Lagen om posttjänster tillämpas inte på Åland. På Åland har med stöd av 18 § 20 punkten i självstyrelselagen om Åland (1144/1991) sedan ingången av 1993 funnits ett självständigt postföretag, Posten på Åland. Åland har också en gällande, separat postlag, Landskapslagen av den 13 augusti 1992 om Posten på Åland (39/1992).

I sitt svar på regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om posttjänster (RP 74/2000 rd) förutsatte riksdagen att riksdagen får en redogörelse om konsekvenserna och tillämpningen av lagen om posttjänster

före utgången av 2003. Redogörelsen gavs till riksdagen den 13 november 2003 (SRR 4/2003 rd). I redogörelsen ansåg regeringen att basnivån för de i lagen avsedda posttjänsterna erbjuds alla medborgare med god kvalitet på lika villkor i hela landet och att de nuvarande bestämmelserna tryggar posttjänsternas smidighet. Regeringen ansåg det i varje fall nödvändigt att reda ut i vilken grad det är möjligt att, genom att utveckla kvalitetsnormen eller dess definition, bättre än för närvarande svara mot kundernas behov av posttjänster eller förbättra förutsättningarna för tillhandahållande av samhällsomfattande posttjänster. Riksdagen meddelade i sin skrivelse (RSk 3/2004 rd) den 12 mars 2004 att den behandlat statsrådets redogörelse och fogade ett utlåtande i enlighet med kommunikationsutskottets betänkande (KoU 8/2004) till skrivelsen. I utlåtandet förutsattes bland annat att vissa omständigheter kring sänkningen av kvalitetsnormen för de samhällsomfattande posttjänsterna utreds.

Bestämmelser i lagen om posttjänster som gäller kvalitetsnormen för de samhällsomfattande posttjänsterna

Postdirektivet omfattar bestämmelser om kvalitetsnormen för posttjänster. Bestämmelserna infördes 1999 i den nationella lagstiftningen genom en ändring av postförordningen (76/1999). Enligt förordningen skulle försändelserna då delas ut så att minst 85 procent av försändelserna var framme nästa arbetsdag och 95 procent senast en arbetsdag senare.

I regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om posttjänster (RP 74/2000) var kvalitetsnormen 90 procent framme nästa arbetsdag och 95 procent en arbetsdag senare. Målen i förslaget höjdes under riksdagsbehandlingen och bestämmelserna i den nya lagen om posttjänster trädde i kraft vid ingången av 2002. Enligt 5 § 1 mom. i lagen om posttjänster skall inhemska brev försändelser som ingår i de samhällsomfattande posttjänsterna och som har lämnats in för att förmedlas av ett postföretag och de-

las ut följande arbetsdag och för vilka det har betalats gällande avgift skall delas ut så att minst 95 procent av försändelserna är framme följande arbetsdag. Enligt 5 § 2 mom. skall gränsöverskridande post inom Europeiska gemenskapen delas ut så att minst 85 procent av försändelserna är framme på den tredje dagen räknat från inlämningsdagen och 97 procent av försändelserna på den femte dagen räknat från inlämningsdagen. Den som tillhandahåller samhällsomfattande posttjänster skall iakta gemenskapens interna kvalitetsnormer för gränsöverskridande post både i fråga om hela gemenskapens post och posten mellan två av gemenskapens medlemsstater. För andra än 1 klass brev har det inte i lagstiftningen ställts upp kvalitetsmål utan postföretaget ställer upp sådana utifrån kundbehoven.

Kvalitetsnormen för samhällsomfattande posttjänster har i 6 §, som reglerar koncessioner och deras bestämmelser, utvidgats att gälla också annan postverksamhet än samhällsomfattande posttjänster. I 6 § 3 mom. bestäms att koncessionen skall innehålla sådana bestämmelser om utdelning i vilka bestämmelserna i 5 § om kvalitetsnormerna för de samhällsomfattande posttjänsterna iakttas, om inte statsrådet av särskilt vägande och motiverad anledning bestämmer annorlunda då det fattar beslut om koncessionen.

Hur kvalitetsnormen för de samhällsomfattande posttjänsterna utfaller övervakas av Kommunikationsverket. Verket publicerar i enlighet med 30 § årligen en berättelse om hur de i 5 § föreskrivna kvalitetsnormerna utfaller.

Utfall och mätning av kvalitetsnormen

I artikel 16 i postdirektivet förutsätts att genomförandet av normerna följs upp objektivt. En alleuropeisk standard (EN13850) om befordringshastigheten för postförsändelser har tagits i användning 2002. Standarden definierar minimikraven för mätning av befordringshastigheten för 1 klass brev. Standarden gäller adresserade s.k. vanliga försändelser som lagts i brevlådor eller lämnats in på postkontor. I standarden behandlas både mätning av verkliga försändelseflöden (urval av sampel) och genomförande av den egentliga

mätningen.

Standarden förutsätter att mätningen görs noggrant och objektivt, är fortlöpande och ger ett tal som resultat för året. Undersökningsmetoden skall årligen auditeras av en oberoende aktör. Kommunikationsverket har för år 2003 låtit en utomstående utvärderare auditera standardens överensstämmelse med den undersökning om befordringshastighet som Posten Finland Abp beställt. Vid auditeringen bedöms mätmetoden, inte själva mätresultaten. Enligt auditeringsrapporten uppfyller mätmetoden i huvudsak kraven i standarden. Kommunikationsverket rapporterar till EU-kommissionen om befordringshastighetens överensstämmelse med standarden årligen från och med 2005. Då rapporteras auditeringen för 2004.

Posten Finland Abp rapporterar mätningsresultaten kvartalsvis till Kommunikationsverket. Kommunikationsverket publicerar en i 30 § i lagen om posttjänster avsedd berättelse i sin årsredovisning och på verkets webbsidor, där den årliga totalsiffran för hela landet framläggs i enlighet med den ovan beskrivna standarden. Enligt mätningarna av befordringshastigheten har målen uppnåtts för befordringshastigheten i fråga om inrikes brev/försändelser som ingår i de samhällsomfattande posttjänsterna. År 2003 var befordringshastigheten för 1 klass inrikes brev i genomsnitt 95 procent enligt den undersökning Posten Finland Abp låter göra varje månad. Av försändelserna var 99,5 procent framme den andra arbetsdagen efter inlämning och resten var framme den tredje dagen. Resultatet för 2003 försvagades på grund av den strejk som i december stoppade transportererna. Av tabellen nedan framgår utfallet av servicenivån från 1999 till 2003.

År	1999	2000	2001	2002	2003
Utfall %	95	95	95	96	95

Posten Finland Abp låter mäta befordringshastigheten för 1 klass brev varje månad och använder resultaten vid planeringen och utvärderingen av sin egen verksamhet. Befordringshastigheten följs systematiskt upp även för andra posttjänstprodukter. Resultaten av mätningen rapporteras områdesvis. Det finns inga systematiska skillnader i ser-

vicenivån utan avvikelserna är främst slumpartade. Variationer i servicenivån månadsvis medför bland annat de stora försändelsemängderna vid jultid.

Mätningar av befodringshastigheten för EU:s interna brevtrafik utförs på uppdrag av postverkens samföretag International Post Corporation IPC. År 2002 var 93,5 procent av EU:s interna utrikesbrev av 1 klass framme inom tre arbetsdagar, vilket är 8,5 procentenheter över den miniminivå som uppställts i postdirektivet. För Finlands del är också de genomsnittliga värdena för befodringshastigheterna, som bestämmer ersättningarna i den internationella posttrafikens terminalavgiftssystem, högre än EU:s genomsnittsvärden för både inkommande och avgående brev.

Utbudet av samhällsomfattande posttjänster och omläggningen av utdelningen

Riksomfattande postverksamhet bedrivs för närvarande av Posten Finland Abp, som är ett helt av staten ägt bolag. Dess bransch är postverksamhet och annan tillhörande verksamhet. Bolaget bedriver sin verksamhet i bransch- och uppgiftsgrupper antingen självt eller genom sina dotterbolag eller samföretag. En betydelsefull del av Posten Finland Abp -koncernens tjänster ingår inte i tillämpningsområdet för lagen om posttjänster. Sådana är bland annat utdelning av tidningar och oadresserade försändelser, tjänster inom elektronisk meddelandeförmedling och transport- och logistiktjänster.

Utövning av postverksamhet i enlighet med lagen om posttjänster förutsätter koncession av statsrådet. Posten Finland Abp beviljades den 3 april 1994 koncession i enlighet med postlagen för obegränsad postverksamhet i hela landet med undantag för Åland. När lagen om posttjänster trädde i kraft ändrades bolagets koncession den 24 januari 2002 i

enlighet med den nya lagens krav. Koncessionen gäller till och med den 31 december 2021. Åt bolaget har i koncessionen uppdragits att tillhandahålla samhällsomfattande posttjänster i hela landet.

De samhällsomfattande posttjänster som Posten Finland Abp tillhandahåller omfattar landets hela befolkning, som vid utgången av 2002 uppgick till ca 5,2 miljoner invånare, samt alla företag och övriga sammanslutningar, som i slutet av 2002 uppgick till ca 226 600. Ca 6,2 miljoner privatpersoners adresser och ca 528 000 företags och andra sammanslutningars adresser är i användning. Utdelning utförs till totalt tre miljoner utdelningsställen. Genom Posten Finland Abp:s utdelningssystem delas det ut ca 2,5 miljarder försändelser årligen. Försändelserna år 2003 var uppdelade på 937 miljoner brev, 21 miljoner paket, 497 miljoner tidningar, 375 miljoner tidskrifter och 735 miljoner övriga försändelser. Av hela brevtrafiken var 52 procent brev av 1 klass och 48 procent brev av 2 klass.

Utvecklingen av brevårsändelsevolymen har under de senaste åren varit jämn. Sedan 1997 har både antalet avsända brev och omsättningen i någon mån stigit, men trenden vände i nedgång åren 2001 och 2002. År 2003 ökade emellertid brevtrafikvolymen och år 2004 uppskattas den vara oförändrad. Brevmarknaden uppskattas dock minska i framtiden. I såväl konsumenternas som företagens och andra sammanslutningars kommunikation ökar den elektroniska kommunikationen hela tiden och ersätter den traditionella brevkommunikationen. Den elektroniska kommunikationen möjliggör en väsentligt snabbare och kostnadseffektivare meddelandeförmedling, vilket för sin del har ändrat brevets karaktär som förmedlare av meddelanden. Av tabellen nedan framgår fördelningen av brevtrafiken mellan konsument- samt företags- och sammanslutningskunder.

%	Konsument som adressat	Företag eller sammanslutning som adressat	Sammanlagt
Konsument som avsändare	11,5	1,2	12,7
Företag eller sammanslutning som avsändare	66,4	20,9	87,3
Sammanlagt	77,9	22,1	100,0

Postens utdelningsprocess är en helhet i vilken ingår mottagning (insamling), sortering, transport och utdelning av försändelser. Med samma resurser produceras flera olika produkter. Produktionen omfattar hela landet och omständigheterna för mottagning och utdelning av försändelser varierar på olika håll i landet. I samband med beredningen av statsrådets redogörelse om konsekvenserna och tillämpningen av lagen om posttjänster fäste man uppmärksamhet vid att uppnåendet av kvalitetsnormen för inrikes brevfrösendelser inverkar till exempel på tidpunkten för utdelning av tidningar. Som ovan redan har konstaterats hör tidningsutdelningen inte till tillämpningsområdet för lagen om posttjänster.

Beställda tidningar delas ut antingen tidigt på morgonen som s.k. tidigutdelning på Posten Finland Abp:s eller andra distributionsorganisationers uppdrag eller under dagen i samband med Posten Finland Abp:s grundutdelning. I tätorterna delas tidningarna i regel ut av särskilda tidigutdelare. Med tidigutdelningen får prenumeranterna sin tidning på morgonen senast klockan 6.30. Tidigutdelningen täcker ca 80 procent av de finländska hushållen (ca 2,1 miljoner hushåll). Av tidningarnas årsvolym delar tidigutdelningen ut ca 78 procent. Posten Finland Abp:s marknadsandel av tidigutdelningen är ca 70 procent, medan resten fördelas mellan 12 andra företag som sköter tidigutdelning. Posten Finland Abp:s marknadsandel utgör uppskattningsvis 75 procent av all tidningsutdelning. Av tidningsvolymen går 19 procent till områden utan tidigutdelning, dvs. till ca 14 procent (ca 340 000 hushåll) av landets hushåll. Tidningarna delas ut med Posten Finland Abp:s grundutdelning, varvid en stor del av prenumeranterna får sin tidning senast

mitt på dagen och resten först på eftermiddagen. Tidningar som delats ut i grundutdelningen når sina läsare relativt sent i förhållande till tidningshusens, läsarnas och annonsörernas behov. Enligt en utredning som kommunikationsministeriet lät göra våren 2004 (Undersökning av posttjänster 2004) önskar en fjärdedel av både konsumenterna och företagen att postutdelningen tidigare läggs. Av dem som är missnöjda med utdelningstiden önskar 90 procent av företagen och 58 procent av konsumenterna att postutdelningen sker före klockan 10. Posten Finland Abp har undersökt möjligheterna att förbättra servicenivån tidsmässigt för postutdelningen inom glest bebyggda områden så, att utdelningen sköts före klockan 10. Denna servicenivå kan uppnås, om en del av de arbetsuppgifter utdelaren utför före utdelningen överförs att utföras först efter utdelningen. Denna ändring skulle dock ha en försvagande inverkan på servicenivån för brev av 1 klass.

Inom utdelningen har trenden under de senaste åren varit att tidningshusen utvecklar sin utdelningsverksamhet i samarbete med Posten Finland Abp i stället för att utvidga sin egen utdelningsverksamhet. För tidningarna är det av största vikt att utdelningen fungerar och är tillförlitlig, eftersom tidningsprenumeranterna väntar sig att få tidningen på utgivningsdagen, helst på morgonen. Såväl tidningsprenumeranter som tidningshus har lyft fram behovet att få tidningarna utdelade tidigt på morgonen också i glesbygden. Som motivering till detta har bl.a. anförts att glesbygdshushållen, när man ser till informationsförmedlingen, nu är i en sämre ställning än hushållen i tätorter. Utdelningen av tidningar sker i samband med postens grundutdelning i allmänhet på sådana områden där det inte är möjligt att ordna med

separat tidigutdelning på grund av att volymen är liten och kostnaderna höga som en följd av långa avstånd. Typiska områden är glest bebyggda och landsortsdominerade kommuner. Samarbetet stärker för sin del förutsättningarna för att upprätthålla nivån för de samhällsomfattande posttjänsterna inom de glest bebyggda områdena, eftersom de befintliga utdelningsresurserna kan utnyttjas effektivt.

Den nuvarande kvalitetsnormen om 95 procent för brev av 1 klass möjliggör inte kostnadseffektiv tidigareläggning av utdelningen enligt Posten Finland Abp. Att pruta på kvalitetsnormen gör det möjligt att tidigarelägga grundutdelningen och på det sättet förbättra tidningarnas servicenivå inom glest bebyggda områden. Tidigareläggningen genomförs antingen utanför området för tidigutdelning genom att man tidigarelägger grundutdelningen eller inom området för tidigutdelning genom att man kombinerar grundutdelning med tidigutdelning. Enligt Posten Finland Abp är alternativet till att pruta på kvalitetsnormen att tidigarelägga inlämningstidpunkten för försändelser, vilket inte anses vara möjligt med tanke på kundernas behov. Enligt utredningarna ställde sig kunderna negativa till tidigare inlämningstidpunkt.

Posten Finland Abp har prövat på tidigareläggning av utdelningen under våren och sommaren 2004 på 12 orter i olika delar av Finland. Under försöket steg kundnöjdheten avsevärt på försöksområdena. Av dem som svarade var 77 procent av den åsikten att det nya utdelningssättet motsvarar deras behov bättre än det nuvarande utdelningssättet. En fördröjning med en dag för brev av 1 klass ansågs inte vara ett stort problem. Av företagen ansåg 61 procent att det nya utdelningssättet har en positiv inverkan på mottagning-

en av posten. Av företagen ansåg 18 procent att omläggningen var negativ.

1.2. Internationell utveckling samt lagstiftningen i EU och utlandet

Postdirektivet

I kapitel 6 i postdirektivet uppställs minimivillkor för kvaliteten på tjänsterna. Medlemsstaternas skyldighet är att ställa upp normer för nationella tjänster. I direktivet har därmed inte införts någon miniminivå för de nationella kravens del. För gemenskapens interna tjänster (dvs. mellan medlemsländerna) införs normerna av Europaparlamentet och rådet. Kvalitetsnormerna som gäller för gränsöverskridande tjänster inom gemenskapen har däremot uppställts i direktivet enligt följande: Av försändelserna skall 85 procent vara framme om tre arbetsdagar räknat från det försändelsen inlämnats och 97 procent av försändelserna skall vara framme om fem arbetsdagar efter det försändelsen inlämnats. Enligt artikel 17 skall medlemsstaterna besluta om kvalitetsnormer för post inom landet och säkerställa att de är förenliga med de normer som beslutas för gränsöverskridande tjänster inom gemenskapen.

Kvalitetsnormer för posttjänsterna och genomförandet i olika länder

Postdirektivet förutsätter att medlemsländerna uppställer nationella mål för posttjänsterna. Målens täckning och omfattning varierar i de olika medlemsländerna. Av tabellen nedan framgår för vilka posttjänstprodukter målnivån var uppställd i EU:s medlemsländer samt i Norge och Island 2003. Utöver regulativa kvalitetsmål tillämpas i en del länder frivilliga mål.

Uppställning av kvalitetsmål för posttjänstprodukterna 2003						
	1. klass brev	2. klass brev	Paket	Direktreklam	Tidningar och tidskrifter	Böcker och tidningar
Belgien	x					
Danmark	x	x	x			
Tyskland	x		x			
Grekland	x					
Spanien	x		x			
Frankrike	x	x	x	x		
Irland	x					
Italien	x	x	x			
Luxemburg	x		x			
Holland	x					
Österrike						
Portugal	x	x	x		x	x
Finland	x					
Sverige	x					
Storbritannien	x	x	x	x	x	
Island	x					
Norge	x	x	x			

Av nästa tabell framgår de kvalitetsnormer som fastställts av de olika EU-medlemsländerna för den snabbaste standardklassen för post inom landet 2003 och som publicerats av kommissionen (EUT C97/2003).

Kvalitetsmålen för den snabbaste standardklassens posttjänst 2003 (D + n = inlämningsdag + antalet arbetsdagar mellan denna tidpunkt och leveransen av försändelsen)				
	D+1	D + 2	D + 3	Annan
Belgien	92	97		
Danmark	97			
Tyskland	80	95		
Grekland	82		93	
Spanien			90	98 (D+5)
Frankrike (2002)	84		98	
Irland	94		99,5	
Italien	87	98	99	
Luxemburg	95	99		
Holland	95			
Österrike (2004)	95	98		100 (D+4)
Portugal	93,2			99,84 (D+10)
Finland	95			
Sverige	85		97	
Storbritannien	92,5			99,9 (D+4)
Island	85		97	
Norge	85		97	

Den snabbaste standardklassens (dvs. i praktiken brev av s.k. 1 klass) mål har satts högst i Danmark, där de försändelser som är avsedda att levereras nästa dag skall vara framme till 97 procent nästa dag. Det nästhögsta målet dvs. 95 procent har uppställts av Finland, Luxemburg och Holland. Också Österrikes mål är 2004 att uppställa ett mål om

95 procent. Det lägsta målet, 80 procent, har Tyskland. Flera länder, till exempel Belgien, Frankrike, Grekland, Italien och Portugal har småningom höjt målet.

Av tabellen nedan framgår hur de nationella målen för den snabbaste standardklassens posttjänster utfallit i olika länder 2002.

Kvalitetsmålen för den snabbaste standardklassens posttjänst 2002 (D + n = inlämningsdag + antalet arbetsdagar mellan denna tidpunkt och leveransen av försändelsen)					
	D+1 mål	D+1 utfall		D+1 mål	D+1 utfall
Belgien	91	82,7	Holland	95	95,6
Danmark	97	93,6	Österrike		
Tyskland	80	95,4	Portugal	93,2	93,1
Grekland	77	48	Finland	95	96
Spanien			Sverige	85	96,2
Frankrike (2001)	84	76,8	Storbritannien	92,1	91,6
Irland	92	90	Island	85	91,6
Italien	80	84	Norge	85	86,7
Luxemburg	95	97,2			

Jämförelsen av resultaten försvåras av att mätmetoderna och mätrutinerna är heterogena i de olika länderna. Mätningarna av beföringshastigheter försöker man förenhetliga genom standardisering, men till exempel den tidigare beskrivna standarden EN 13850 som mäter beföringshastigheten för brev-försändelser av 1 klass skapar inte i sig en europeisk mätmetod, eftersom det är möjligt att till vissa delar avvika från standarden med samtycke av regulatorn i medlemslandet.

Reglering av kvalitetsnormen i Sverige och Norge

I Sverige regleras postverksamheten av postlagen (Postlagen SFS 1993:1684) och postförordningen (Postförordningen 1998:529). Målen som gäller kvalitetsnormen för de samhällsomfattande posttjänsterna har definierats i förordningen och i tillståndsvillkoren för leverantören av samhällsomfattande posttjänster Posten Sverige AB. Av de inrikes försändelser som är avsedda att levereras nästa arbetsdag skall 85 procent vara framme nästa arbetsdag och 97 procent den tredje arbetsdagen oavsett var försändelsen avlämnats. Syftet med den uppställda nivån är att garantera att den grundnivå som uppställts i EU:s postdirektiv genomförs i

hela landet. Utfallet av målsättningarna följs upp med hjälp av en opartisk mätning. Enligt mätningarna 2003 var av försändelserna 95,7 procent framme nästa arbetsdag och 99,8 procent den tredje arbetsdagen. I Sverige finns inga planer på att ändra kvalitetsnormen, men ministeriet har inlett en analys av den nuvarande postmarknaden och lagstiftningen.

I Norge regleras postverksamheten av postlagen (Lov om formidling av av landsdekkende postsendinger). Målen som gäller kvalitetsnormen för de samhällsomfattande posttjänsterna har definierats i tillståndsvillkoren för leverantören av samhällsomfattande posttjänster Posten Norge SA. Enligt tillståndsvillkoren skall av de inrikes försändelser som är avsedda att levereras nästa arbetsdag 85 procent vara framme nästa arbetsdag och 97 procent den tredje arbetsdagen oavsett var försändelsen avlämnats. Enligt mätningarna var det genomsnittliga utfallet för de fyra senaste kvartalen 89,2 procent av brev-försändelserna framme nästa arbetsdag och 99,6 procent framme den tredje arbetsdagen. Grunden för målnivån har varit att garantera samhällsomfattande posttjänster av god kvalitet och till rimligt pris i hela landet. I Norge finns inga planer på att ändra kvalitetsnormen. För närvarande pågår emellertid bered-

ningen av en liberalisering av postmarknaden vid ingången av 2007 och i samband med detta ses den nuvarande lagstiftningen över i sin helhet.

1.3. Bedömning av nuläget

Såväl i internationell jämförelse som enligt nationella utredningar håller posttjänsterna god nivå i Finland. Kvalitetsnormen för de samhällsomfattande posttjänsterna i Finland är i internationell jämförelse hög och de mål som uppställts har även uppnåtts. I ett glest bebyggt land av Finlands storlek, där graden av urbanisering och antalet försändelser per adressat är låga, är ett effektivt utdelningssystem den grundläggande förutsättningen för en postverksamhet på ekonomiskt hållbar grundval. Utövaren av postverksamhet bör ha möjlighet att effektivisera och utveckla verksamheten så att den på bästa möjliga sätt möter de behov användarna av posttjänster har.

I samband med att lagen om posttjänster stiftades var ett syfte att styra branschens verksamhet så, att den som helhet är självfinansierande utan stöd av skattemedel. För närvarande står ekonomin för leverantören av samhällsomfattande posttjänster, Posten Finland Abp, på stabil grund och affärsverksamheten är lönsam. Längre fram skymtar emellertid minskande volymer för brevtrafiken, vilket försvagar de ekonomiska förutsättningarna för verksamheten. Postutdelning är massproduktion, där enhetskostnaderna sjunker i proportion till stigande utdelningsvolymer. Grundförutsättningen för verksamheten är att det finns tillräckligt att dela ut i utdelningsnätet. Säkerställandet av verksamhetsförutsättningarna för de samhällsomfattande posttjänsterna även i framtiden kräver att postverksamheten och lagstiftningen utvecklas så, att postverksamheten kan bedrivas effektivt och på en ekonomiskt hållbar grund.

Tidtabellen för posttjänsternas utdelningsprocess bestäms rätt långt av den kvalitetsnorm för samhällsomfattande posttjänster som uppställts för befordring av 1 klass brev-försändelser. Inom ramen för den nuvarande normen finns det inte möjligheter att genomföra väsentliga ändringar i utdelningen och tidtabellen. Normen har på grund av utdel-

ningsprocessens karaktär särskilda konsekvenser för utdelningen av tidningar, som i sig inte hör till tillämpningsområdet för lagen om posttjänster. Att möta tidningskundernas behov förutsätter att utdelningen av tidningar tidigareläggs på de områden där enhetskostnaderna för en separat tidigutdelning blir mycket höga, i vissa fall högre än de prenumerationspriser läsarna betalar.

Enligt utredningar är vissa användare av posttjänster missnöjda med den nuvarande utdelningstidpunkten och önskar att utdelningen tidigareläggs. För företag är det väsentligt att få den dagliga posten som gäller företagets verksamhet så tidigt som möjligt samt att säkra postgången för försändelser som är viktiga för företagets verksamhet. För hushåll är tidpunkten när tidningen kommer med postens grundutdelning viktig med tanke på det dagliga informationsflödet. Ur av-sändarkundernas synvinkel är det centralt att meddelandet (brevet, paketet, tidningen eller en annan försändelse) når adressaten vid önskad tidpunkt. En tillförlitlig utdelning vid rätt tidpunkt är betydelsefull med tanke på att informationen till och kommunikationen med medborgarna bör vara jämlik. I och med att den elektroniska kommunikationen ökar utgör utdelningen också en förutsättning för att kommunikation i tryckt form skall bestå.

Brev av 1 klass är en vedertagen del av de samhällsomfattande posttjänsterna som allmänt förväntas vara framme arbetsdagen efter inlämningen. I och med att den elektroniska kommunikation som ersätter brevet ökar varierar betydelsen av brevets hastighet för postanvändarna. Enligt utredningen Undersökning av posttjänster 2004 som kommunikationsministeriet låtit göra ansåg ca 40 procent av företagen och ca 60 procent av konsumenterna att det inte inverkar på deras verksamhet om ett brev av 1 klass försenas utöver det förväntade. Drygt hälften av företagen och över 70 procent av konsumenterna anser dessutom att största delen av den post som tas emot (med undantag för tidningar) är sådan att en dags försening inte är till förfång. Enligt utredningen uppfattas en försening som en något större olägenhet när man själv sänder än när man tar emot post.

2. Målsättning och de viktigaste förslagen

Syftet med propositionen är att skapa förutsättningar för postföretag att bättre än för närvarande möta kundernas behov av posttjänster och förbättra förutsättningarna för tillhandahållande av samhällsomfattande posttjänster. Syftet med förslaget är att förbättra nivån på utbudet av posttjänster som helhet. Lagändringen gör det möjligt att tidigarelägga utdelningen inom glesbygdsområden och skapar förutsättningar för att förbättra särskilt tidningsutdelningen i landsbygdsdominerade kommuner.

I propositionen föreslås att målnivån för inrikeskvalitetsnormen för de samhällsomfattande posttjänsterna sänks från 95 procent med tio procentenheter till 85 procent. Enligt förslaget skall minst 85 procent av de inrikes brevframsändelser som är avsedda att delas ut nästa dag vara framme nästa arbetsdag. Dessutom preciseras målnivån så, att av de inrikes brevframsändelser som är avsedda att delas ut nästa dag skall minst 98 procent vara framme senast den andra arbetsdagen.

3. Propositionens konsekvenser

3.1. Ekonomiska konsekvenser

Den föreslagna ändringen gör det möjligt att genomföra den omläggning av utdelningen som Posten Finland Abp planerat. Genomförs omläggningen medför den för företaget på kort sikt tilläggskostnader på högst ca sju miljoner euro årligen i och med att personal- och transportkostnaderna ökar. Tilläggskostnaderna för försöken med tidigareläggning av postens grundutdelning uppstod i regel på grund av ökade lönekostnader för mera nattarbete samt för transportkostnader till följd av de extra satsningar i det regionala transportnätet som behövs för att trygga den nuvarande servicenivån för Posten Finland Abp:s utdelningsprodukter. Målet med de regionala försök med tidigareläggning som följde på tidigare försök och som Posten Finland Abp genomför tillsammans med regionens landskapstidning är att finna regionala lösningar för utdelningen som kan minimera tilläggskostnaderna. En väg vid

minimeringen av kostnader är bland annat en eventuell utvidgning av området för en tidigarelagd utdelning så, att den är förenlig med landskapstidningarnas totala behov inom området. Då är det åtminstone partiellt möjligt att förena Posten Finland Abp:s transportnät med landskapstidningens delvis överlappande regionala transportnät. Tidigareläggning av grundutdelningen inom glesbygdsområdena för landskapstidningens spridningsområde ger sannolikt möjligheter att avstå från den tidigutdelning som är dyrare än grundutdelningen på ställen som valts regionalt och där servicenivån för tidigarelagd grundutdelning tidsmässigt tillfredsställer landskapstidningens behov av servicenivå. Avsikten är att Posten Finland Abp tillsammans med tidningarna planerar användningen av nätet så att de kostnader som föranleds därav blir så små som möjligt. Å andra sidan möjliggör förslaget kostnadsinbesparingar genom effektivisering av utdelningsnätet på lång sikt.

I samband med att lagen om posttjänster stiftades var ett syfte att styra branschens verksamhet så, att den som helhet är självfinansierande utan stöd av skattemedel. Genom förslaget stärks förutsättningarna för att postverksamheten fortfarande skall kunna bedrivas effektivt och på ekonomiskt hållbar grund så, att tillgången till posttjänster och särskilt de samhällsomfattande posttjänsterna är tryggade i hela landet.

De ändringar i utdelningen som förslaget möjliggör inriktas i regel på regioner där kostnaderna för utdelning är höga och där tidningarna huvudsakligen delas ut i Posten Finland Abp:s grundutdelning. På grund av detta uppskattas förslaget inte medföra några väsentliga förändringar av marknadsandelarna i tidningsutdelningen.

Förslaget har ingen inverkan på de priser på posttjänster som ingår i tillämpningsområdet för lagen om posttjänster och inte heller på priserna för utdelning av tidskrifter eller rikstidningar.

Förslaget inverkar inte på statsfinanserna.

3.2. Konsekvenser i fråga om organisation och personal

Ändringen har ingen omedelbar inverkan på Posten Finland Abp:s organisation. Ge-

nomförandet av den omläggning av utdelningen som möjliggörs av ändringen ökar antalet regionaltransporter och på det sättet transportens arbetsinsats. Omläggningen har inte i sig konsekvenser för postutdelarnas arbetsmängd, men inledningen av utdelarnas arbetsdag tidigareläggs. Arbetsdagen börjar på de områden där utdelningstjänsten läggs om ca kl. 4.30, även om inledningen av arbetsdagen varierar lokalt beroende på när transporter till kontoren anländer. En del av arbetsskiftet omvandlas till nattarbete, vilket medför högre löne- och kostnadsnivå. Under försöken med tidigareläggning av utdelningen har personalen i regel ställt sig positiv till ändringarna.

3.3. Konsekvenser för användarna av posttjänster

Den ändring av servicenivån som möjliggörs av lagändringen inriktas enligt Posten Finland Abp på samma områden som inte nu har tidigutdelning av tidningar och som tidningskunderna beställer tidigarelagd tjänst till. Ändringen gäller också vissa i Nyland och sydvästra Finland glest bebyggda områden där grundutdelningen kunde tidigareläggas och sammanföras med tidigutdelningen. På övriga områden sker inga ändringar. Ändringarna gäller högst 460 000 adressater som i regel är konsumenter samt företag inom glest bebyggda områden, oftast lantbruksföretagare. I glesbygden utdelas 20 procent av hela landets brev av 1 klass, men den långsammare beföringshastigheten skulle gälla nio procent, eftersom brev av 1 klass som postas i ett närområde kan övernattbefordras. Om tidigarelagd utdelning togs i bruk i hela landet skulle det enligt kalkyler som Posten Finland Abp gjort betyda att utfallet av kvalitetsnormen sjönk från 95 procent till 86 procent. Konsekvenserna av ändringen syns inte omedelbart utan först på lång sikt.

Förslaget innebär att en större del än tidigare av brevöversändelserna av 1 klass levereras den andra arbetsdagen efter inlämning på de områden där tidningskunderna köper den ovan beskrivna tidigarelagda utdelningen och där grundutdelningen tidigareläggs. Brev som postas inom närområden levereras fortfarande nästa arbetsdag efter inlämning.

Inom övriga områden, till exempel i tätorter, är situationen oförändrad. På motsvarande sätt tidigareläggs postens grundutdelning med två till fyra timmar för en del av adressaterna. Utgångspunkten är att utdelningen tidigareläggs för de adressater för vilka beföringshastigheten för brevöversändelser av 1 klass på motsvarande sätt blir långsammare.

Antalet översändelser med hushåll som avsändare är liten och den största delen av de översändelser konsumenterna tar emot är brev av 2 klass, som detta förslag inte gäller. Även om en del av översändelserna av 1 klass kom till konsumentkunderna en dag senare anses ändringen ändå inte medföra orimliga olägenheter i fråga om konsumenternas ställning. Brevpost som är viktig för konsumenterna är bland annat räkningar och indrivningsbrev som kommer från näringsidkare. Den föreslagna ändringen försvagar inte konsumenternas ställning till denna del, eftersom det vanligen gäller brev av 2 klass. Dessutom skall avsändaren reservera tillräcklig betalningstid för konsumenten. För större företag och andra sammanslutningar uppskattas inte ändringen ha några betydande konsekvenser, eftersom översändelsens beföringshastighet inte är en kritisk faktor för stora avsändare av masspost. Den föreslagna ändringen har däremot större betydelse för små och medelstora företags verksamhet, eftersom en del av de för företagsverksamheten nödvändiga översändelserna med erbjudanden och dylikt förmedlas som brevöversändelser av 1 klass. Den snabbaste beföringshastigheten i distans- och postorderförsäljning har betydelse för både beställare och leverantörer. Många produkter inom distansförsäljningen (ljudband, böcker, tidningar, fotografiprodukter) levereras till beställarna med översändelser av 1 klass. Om beföringshastigheten för brevöversändelser av 1 klass inte är tillräcklig för företagets behov finns som ersättande tjänster expressbrev och delvis också elektroniska tjänster, såsom e-post och textmeddelanden. På landsorten kommer expressbrev enligt Posten Finland Abp i behövlig utsträckning att delas ut med specialtransport tillsammans med framtransporterade paket.

I brevlådor kan läggas brevöversändelser av 1 klass, som alltså är avsedda att delas ut da-

gen därpå. De försändelser som läggs i brevlåda utgör 13 procent av hela brevetrafikens volym. Tidpunkten för tömning av brevlådor varierar områdesvis. Enligt uppgifter från Posten Finland Abp töms 45 procent av lådorna vardagar före klockan 12 och 54 procent senast klockan 16 eller på vissa orter senast klockan 18. Lådor som töms senare än det utgör en procent. Den föreslagna ändringen av kvalitetsnormen inverkar på inlämningstidpunkterna för brev försändelser bara i sådana fall att utdelningstidtabellen för den postutdelare som handhar tömningen tidigareläggs. En sådan ändring uppskattas gälla högst fyra procent av den totala mängden brev av 1 klass.

Ca 48 procent av brev försändelserna är s.k. brev av 2 klass som är avsedda att delas ut till adressaterna den tredje arbetsdagen efter inlämningsdagen. Största delen av dem är räkningar, kontoutdrag, marknadsbrev, o.d. som sänds ut av masspostavsändare (banker, teleföretag, elbolag samt offentliga sammanslutningar och förvaltningen) till konsumenter och sammanslutningar. Den föreslagna ändringen av kvalitetsnormen uppskattas inte inverka på befordringshastigheten på brev av 2 klass.

Den tidigareläggning av utdelningen som möjliggörs av en sänkning av normen motsvarar de på landsbygden bosatta tidningsläsarnas behov. Tidpunkten för utdelning har varit problematisk främst för landskapstidningar när utdelningen har skötts i samband med postens grundutdelning. Tidigareläggning av utdelningen gör det möjligt att bättre möta de behov läsare, tidningshus och annonsörernas kunder har också inom glest bebyggda områden och stärker tidningarnas ställning som lokala medier. Under de försök som genomförts med tidigarelagd utdelning har inte konstaterats några problem med servicenivån för de riksomfattande tidningarna. Posten Finland Abp har tillsammans med de riksomfattande tidningarna framhållit att målet är att bevara den nuvarande servicenivån för rikstidningarna också i en situation med delvis tidigarelagd grundutdelning. Inom områdena för tidigareläggningsprojekt har inte rikstidningarnas volymer varit betydelsefulla med hänsyn till den ifrågasvarande utdelningens hela volym eller enskilda rikstidningar.

Av tidskrifternas upplagor är ca 95 procent tidningar som prenumererats hem. Tidningshusen använder enbart Posten Finland Abp:s tjänster för utdelning av de prenumererade exemplaren, varför det för dem är livsviktigt att posttjänsterna fungerar. Tidskrifterna postas för närvarande betydligt tidigare än tidningarna. Postningen av en del tidningar inleds redan vid middagstid så att den önskade servicenivån kan tryggas. Tidskrifter som postas senare delas ut nästa arbetsdag enligt avtal med tidskriften. På de områden där det med nuvarande arrangemang har delats ut med s.k. 01-hastighet är avsikten att dela ut med samma hastighet också efter omläggningen. Utifrån tidigareläggningsförsöken anses inte en tidigareläggning av utdelningen medföra ändringar i inlämningstiderna. Utgångspunkten är att inte tidskriftskunder, liksom inte heller rikstidningskunder, förorsakas tilläggskostnader eller sämre servicenivå på grund av omläggningen. Denna utgångspunkt skall beaktas när man avtalar lokalt om tidigareläggning av grundutdelningen.

Posten Finland Abp erbjuder flera olika alternativ för leverans av paket. Befordringshastigheten för paketförsändelser har definierats i prislistan och leveransvillkoren för Posten Finland Abp:s logistik tjänster. Avsändaren kan välja olika servicenivåer (utdelning före kl 9, 14 eller 21 eller inlämning på kontoret senast kl 16). I städer och på större tätorter transporteras paketen till adressaten enligt den servicenivå avsändaren valt. På annat håll levereras paketförsändelserna på två arbetsdagar enligt den servicenivå avsändaren valt. Den pakettjänst konsumenter och småföretagare använder allmänast är Postpaket 16, vars servicenivå är att paket kan avhämtas på postkontoret nästa eller följande dag kl. 16. Den föreslagna ändringen av kvalitetsnormen har inte väsentlig inverkan på pakettjänsterna. Enligt Posten Finland Abp förbereder man sig för specialtransporter i fråga om de paket som skall levereras till adressaten.

3.4. Samhälleliga konsekvenser

Postservicenätet betjänar alla medborgare, företag och övriga sammanslutningar. Posttjänsterna har traditionellt uppfattats som en

del av samhällets infrastruktur, vars funktion inverkar på den regionala jämlikheten, ekonomiska tillväxten och sysselsättningen. Den finländska postverksamhetens styrka är hög kvalitet och effektiv produktion. En sänkning av kvalitetsnormen för de samhällsomfattande posttjänsterna gör det möjligt att lägga om utdelningen och på detta sätt på lång sikt förbättra förutsättningarna för att trygga postservicenätets verksamhet i hela landet. I och med att verksamhetsomgivningen ändras för postverksamheten krävs det flexibla utdelningsarrangemang för tryggande av tillgången till posttjänster och samhällsomfattande posttjänster av god kvalitet.

Verkningarna av den utdelningsomläggningen som möjliggörs av ändringen inriktar sig närmast på de glest bebyggda landsbygdsdominerade kommuner där kostnaderna för att ordna utdelningen är högre än kostnaderna inom tätbebyggda områden. I praktiken delas brev försändelser av 1 klass ut en dag senare på områden där utdelningen tidigare läggs på beställning av tidningsföretag. På motsvarande sätt får adressaterna sin dagliga grundutdelning tidigare. En tidig utdelning också inom glest bebyggda områden förbättrar medborgarnas jämlikhet i fråga om meddelandeförmedlingen.

Förslaget stöder de rikstäckande mål för regionutvecklingen som statsrådet godkände den 15 januari 2004 i enlighet med regionutvecklingslagen (602/2004).

4. Beredningen av propositionen

Förslaget har beretts i en arbetsgrupp som kommunikationsministeriet tillsatte den 29 mars 2004. Medlemmar i arbetsgruppen var utöver företrädare för kommunikationsministeriet, företrädare för Konsumentverket, Företagarna i Finland rf, Posten Finland Abp, Mediernas Centralförbund rf och Kommunikationsverket. Arbetsgruppen ordnade den 25 maj 2004 ett diskussionsmöte, där användare av posttjänster och företrädare för personalorganisationer och regionerna var närvarande. Arbetsgruppen överlämnade sin rapport den 22 september 2004.

På arbetsgruppens förslag begärde kommunikationsministeriet utlåtande av 69 instanser. Utlåtande sändes in av Alma Media

Abp, Keski-suomalainen Oy, Posten Finland Abp, Talotekniikka-Julkaisut Oy, Aikakaulehtien Liitto ry, Ficom ry, Invalidförbundet rf, Centralhandelskammaren, Annonsörernas Förbund rf, Postiliitto ry, Sanomalehtien Liitto - Tidningarnas Förbund ry, Finlands Konsumentförbund rf, Finlands Kommunförbund rf, Finlands Egnahemsförbund rf, Suomen Suoramarkkinointiliitto ry, Företagarna i Finland rf, Mediernas Centralförbund rf, Konkurrensverket, Konsumentverket, Kommunikationsverket, Befolkningsregistercentralen, Skärgårdsdelegationen, Svenska Finlands Folkting, Sydkarelen förbund, Södra Savolax landskapsförbund, Östra Nylands förbund, Lapplands förbund, Birkalands förbund, Norra Savolax förbund, Päijät-Häme förbund, Satakunta förbund, Egentliga Finlands förbund, justitieministeriet och finansministeriet.

En stor del av dem som gav utlåtande förhöll sig positiv till att sänka kvalitetsnormen. Den tidigare läggning som ändringen möjliggör ansågs förbättra möjligheterna till högre servicenivå inom glesbygdsområden och betjäna tidningskundernas behov. Uppmärksamhet fästes vid att ändringen inte får medföra sämre servicenivå eller någon höjning av kostnadsnivån för användarna av pakettjänster, tidskrifterna eller rikstidningarna. De som ställde sig negativa till frågan ansåg att en sänkning av kvalitetsnormen påverkar servicenivån i glesbygdsområden. I flera utlåtanden fäste man uppmärksamhet vid att de konsekvenser ändringen har för utfallet av servicenivån skall följas upp. En försämring av befordringshastigheten för brev bör inte ske på andra områden än de som drar nytta av en tidigare läggning av utdelningen. Enligt Posten Finland Abp:s utlåtande kommer inte den föreslagna ändringen att påverka befordringshastigheten för brev av 2 klass och omläggningen ändrar inte heller på den nuvarande servicenivån för paket och rikstidningar. Ficom ry lyfte fram frågan i vilken mån det är nödvändigt att genom lag bestämma att kvalitetsnormen för posttjänster har en målnivå. I vissa utlåtanden ansågs den föreslagna nivån på standarden vara låg. Därför har målet för leveranser som är framme den andra arbetsdagen höjts från arbetsgruppens förslag på 97 procent till 98 procent. Med anledning

av responsen i utlåtandena har det dessutom införts vissa preciseringar i och tillägg till propositionen.

Med anledning av responsen i utlåtandena

har det införts vissa preciseringar i och tillägg till propositionen.

Lagförslaget har behandlats i den kommunikationspolitiska ministergruppen.

DETALJMOTIVERING

1. Lagförslag

5 § *Kvalitetsnormer för de samhällsomfattande posttjänsterna* Paragrafens 1 mom. föreslås bli ändrad så att kvalitetsnormen för de samhällsomfattande tjänsterna sänks för inrikes brevfrösendelser från 95 procent med tio procentenheter till 85 procent. Enligt förslaget skall minst 85 procent av de inrikes brevfrösendelser som är avsedda att delas ut nästa dag vara framme nästa arbetsdag. Dessutom preciseras målnivån så att av de inrikes brevfrösendelser som är avsedda att delas ut nästa arbetsdag skall minst 98 procent vara framme senast den andra arbetsdagen.

Utgångspunkten för en sänkning av målnivån är att nivån sänks bara precis så mycket som det är nödvändigt för att möjliggöra en tidigareläggning av utdelningen inom glesbygdsområden. Den föreslagna sänkningen av normen möjliggör en effektivare användning av postverksamhetens utdelningsnät. Detta förbättrar för sin del de ekonomiska förutsättningarna för att tillhandahålla samhällsomfattande posttjänster och främjar bevarandet av servicens nivå i hela landet. Ändringen möjliggör tidigareläggning av utdelningen inom glesbygdsområden och skapar förutsättningar särskilt för en förbättring av tidningsutdelningen i landsbygdsdominerade kommuner. Syftet med förslaget är inte att sänka servicenivån utan att förbättra den genom att öka postföretagets möjligheter att möta kundernas behov på områden av olika typ. Den föreslagna kvalitetsnormen är den miniminivå som skall uppnås i hela landet. För att säkerställa en effektiv och hög servicenivå föreslås att målnivån preciseras för frösendelser som levereras den andra arbetsdagen. Kunden betalar ett högre porto för brev av 1 klass, varför det också är motiverat att förvänta sig en servicenivå som motsvarar det högre priset. Den föreslagna nivån uppskattas vara tillräcklig för att säkra tillgång till posttjänster av god kvalitet och i synner-

het samhällsomfattande posttjänster på rättvisa villkor i hela landet.

Konsekvenserna av förslaget är främst inriktade på adressater inom glest bebyggda områden. I praktiken kommer tidigareläggningen av utdelningen i fråga i sådana fall då tidningen eller tidningarna är villiga att tidigarelägga den utdelning av tidningar som sker i samband med postens grundutdelning. Konsekvenserna av förslaget realiserar inom en längre tidsperiod.

Kvalitetsnormen föreslås fortbestå rikstäckande. Med kvalitetsnormen för samhällsomfattande posttjänster uppställs en miniminivå som skall uppnås i hela landet. Syftet med lagen om posttjänster är att säkerställa att posttjänster av god kvalitet och särskilt samhällsomfattande posttjänster finns att tillgå på rättvisa villkor i hela landet. Rikstäckning är fortfarande motiverad med tanke på lagens krav på rättvishet. Adressaterna kan inte genom lag försättas i ojämlig position beroende på var de bor. Även den europeiska normen om mätning av kvalitetsnivån förutsätter att resultatet av mätningen är ett tal som gäller hela landet.

Enligt artikel 17 i postdirektivet skall medlemsstaterna säkerställa att de kvalitetsnormer för post inom landet som de fastställt är förenliga med de normer som beslutas för gränsöverskridande tjänster inom gemenskapen. En sänkning av kvalitetsnormen står inte i konflikt med direktivets krav och kvalitetsnormen gör det möjligt att uppnå de mål som ställts upp för den gränsöverskridande posten inom gemenskapen. Efter ändringen är Finlands målnivå uttryckt i procent på samma nivå som i Sverige, Norge och Island.

2. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft våren 2005.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lagförslagen

Lag

om ändring av 5 § i lagen om posttjänster

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 6 april 2001 om posttjänster (313/2001) 5 § 1 mom. som följer:

5 §

*Kvalitetsnormer för de samhällsomfattande
posttjänsterna*

Inrikes brev försändelser som ingår i de samhällsomfattande posttjänsterna och som har lämnats in för att förmedlas av ett postföretag och delas ut nästa arbetsdag och för vilka gällande avgift har betalats skall delas

ut så att minst 85 procent av försändelserna är framme nästa arbetsdag och minst 98 procent är framme senast den andra arbetsdagen.

Denna lag träder i kraft den _____ 200 .
Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Helsingfors den 19 november 2004

Republikens President

TARJA HALONEN

Kommunikationsminister *Leena Luhtanen*

Lag

om ändring av 5 § i lagen om posttjänster

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 6 april 2001 om posttjänster (313/2001) 5 § 1 mom. som följer:

Gällande lydelse

5 §

Kvalitetsnormer för de samhällsomfattande posttjänsterna

Inhemska brevfräsändelser som ingår i de samhällsomfattande posttjänsterna och som har lämnats in för att förmedlas av ett postföretag och delas ut följande arbetsdag och för vilka det har betalats gällande avgift skall delas ut så att minst 95 procent av fräsändelserna är framme följande arbetsdag.

Föreslagen lydelse

5 §

Kvalitetsnormer för de samhällsomfattande posttjänsterna

Inrikes brevfräsändelser som ingår i de samhällsomfattande posttjänsterna och som har lämnats in för att förmedlas av ett postföretag och delas ut nästa arbetsdag och för vilka gällande avgift har betalats skall delas ut så att minst 85 procent av fräsändelserna är framme nästa arbetsdag *och minst 98 procent är framme senast den andra arbetsdagen.*

Denna lag träder i kraft den 200 .
Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.
